

Heemkunde en genealogie

Ton Boswerger

Beste lezer. Eindelijk was het dan zo ver! De dag waar we reikhalzend naar hadden uitgekeken. In maart 2009 was het allemaal begonnen en nu, precies op de maand af vijf jaar later, konden we ons eerste lustrum vieren met een feestelijke opening van het Historisch Informatie Punt op de eerste verdieping van de bibliotheek. Een paar mooie toespraken waaronder die van onze burgemeester, een perfecte catering, alle zeventien medewerk(st)ers van het archief in het zondagse pak en een mooi moment toen met trots en voldoening de archiefkasten met feestelijk vertoon werden geopend. Daarmee werd de aanwezigen een blik gegund in de collectie van het HIP: boeken, tijdschriften, krantenknipsels, bidprentjes en nog veel meer interessant archiefmateriaal. En dat was nog lang niet alles. Van de RABO-Bank hebben wij al hun historische films over Borne gekregen. Eén daarvan werd die middag door middel van de eveneens door hen geschonken nostalgische filmprojector vertoond en door een ieder zeer gewaardeerd. Ouderdom of nostalgie? Het zoemend geluid van zo'n projector klinkt je toch als muziek in de oren! Verder trokken ook de op alle vier computers vertoonde oude foto's veel belangstelling. Uiteraard zullen de leden van de Heemkondevereniging Borne hier in de toekomst nog veel meer van horen en zien.

Bij één van de toespraken kwam het onderwerp familiegeschiedenis aan de orde. Een heerlijk onderwerp waar je, als je er eenmaal aan begonnen bent, slechts met zeer veel inspanning weer van af kunt komen. En als amateurgenealoog luister je dan op zo'n gezellige vrijdagmiddag met nog meer dan gemiddelde belangstelling naar hetgeen er op dat moment over genealogie gezegd wordt. In het kort kwam het er op neer dat de onderzoeker na ongeveer vier generaties tot de ontdekking kwam dat zijn voorouders smokkelaars waren geweest. Geweldig, dacht ik toen. En ik werd tegelijkertijd een beetje genealogisch jaloers. Want dat verdere onderzoek naar smokkelaars in de familie van de spreker zou prachtige verhalen kunnen opleveren. Mijn voorouders gingen bij mijn weten als godvruchtige boeren elke zondag braaf naar de kerk en daar vind je helaas weinig van terug in de archieven. Maar over smokkelaars in dit geval en ook over mensen, die ooit buiten het potje hebben geplast, is vaak veel meer te vinden. Overlevering binnen de familie, op internet, misschien bij ons in het HIP maar ook in de Oud Rechterlijke Archieven [ORA] waar je bij de Civiele en Criminele Rechtspraak bij het Historisch Centrum Overijssel in Zwolle ongetwijfeld nog wel meer smeuïge familieverhalen zult kunnen aantreffen. Kijk hiervoor bijvoorbeeld maar eens op www.archieven.nl. En daarom, beste lezer, vond ik het eerlijk gezegd een beetje jammer dat genoemde spreker met zijn onderzoek gestopt is, juist op het moment waarop het interessant dreigde te worden. Goed, hij komt mogelijk nog eens tot inkeer.

lets heel anders maar eigenlijk toch ook weer niet. Op welke manieren kun je genealogie als hobby gaan beoefenen? Simpel; door gewoon te beginnen. Beginnen bij jezelf en aan ouders en grootouders even het trouwboekje ter inzage vragen. Je noteert hun gegevens en je gaat daarna zover mogelijk van vader op vader terug in de tijd (www.wiewaswie.nl) totdat je ongeveer in 1800 niet meer verder komt.

De burgerlijke standgegevens zijn in Nederland als volgt digitaal beschikbaar: geboorte na 100 jaar, huwelijk na 75 jaar en overlijden na 50 jaar. Via de kerkboeken ga je dan nog verder terug tot 1750-1700-1650? De via deze mannelijke stamreeks uiteindelijk gevonden man is op dat moment de stamvader van jouw familie. Las dan een korte pauze in om jezelf met het resultaat te feliciteren en ga dan vanaf die man met zijn brers en zussen weer terug naar het heden. Doe je dat alleen met de mannelijke naamdragers dan ben je bezig met een genealogie (stamboom). Doe je dat uitgebreider met alle (dus ook vrouwelijke) nakomelingen dan komt daar uiteindelijk een parenteel uit. Die keuze is aan jou. Heb je wat minder tijd dan zou je ook een kwartierstaat kunnen maken. Van jou en jouw broers en zussen steeds de ouders en dat betekent dus 2 ouders, 4 grootouders, 8 overgrootouders enz. Je zult dan ontdekken dat het bij de ene tak soms veel eenvoudiger is om terug in de tijd te zoeken dan bij de andere. Kijk voor de uitvoer van een kwartierstaat nog maar eens in *Boorn & Boerschop* op bladzijde 30 van nummer 3-2013.

Bij het beoefenen van deze zinvolle vrijetijdsbesteding kun je tegenwoordig veel vanuit je luie stoel uitzoeken. Je hoeft er de deur nog nauwelijks voor uit. Google voor alle zekerheid ook eens op je eigen achternaam in combinatie met het woord stamboom of genealogie. Misschien heeft iemand anders zich al eens met jouw familienaam beziggehouden. Internet is een bijna dagelijks groeiende bron van familie-informatie en je zult er lichamelijk op deze manier niet erg lui van worden. Wil je toch wat beweging en ga je op zoek naar een andere bron voor gegevens over jouw voorouders dan is een bezoek aan de plaatselijke begraafplaats aan te raden.

Altijd aangenaam vertoeven, vaak heel mooi aangelegd en meestal een oase van rust om eens ontspannen te genieten van rustiek grafwerk of andere soms monumentale begraafornamenten. Grafstenen van hardsteen, marmer en graniet wisselen elkaar in willekeurige vormen en afmetingen voortdurend af en doen je bij het zien van bekende namen weer terugdenken aan vervlogen tijden en herinneringen. Op de begraafplaats in Borne vind je bijvoorbeeld de Calvarieberg en een klokkenstoel. Interessant om daar zo maar eens een keer naar toe te wandelen. Ook als er geen familie of bekenden van jou begraven liggen. En als je nog wat meer met de neus naar de grond loopt kun je een mooie verschrijving tegenkomen. Kijk maar naar een gedeelte van de foto van onderstaande grafsteen.

Ik blijf nog even bij de Bornse begraafplaats. Wanneer je na verloop van tijd van familieleden veel gegevens hebt verzameld en gekoppeld met hun namen, burgerlijke stand-gegevens en beroep(en) dan heb je het zogenaamde "familieskelet". Oftewel het geraamte voor de familiegeschiedenis waar omheen dan nog het vlees (de aankleding van het familieverhaal middels foto's en verdere wetenswaardigheden) op de genealogische botten aangebracht dient te worden.

Beste lezer; de leden van het HIP wensen je veel succes met dit alles toe en wij willen je bij jouw onderzoek met de vele middelen, waarover wij inmiddels beschikken, graag behulpzaam zijn.

En we zijn er van overtuigd dat we je op die dinsdag - of woensdagmorgen ook dan nog steeds een heerlijk kopje koffie kunnen en mogen aanbieden. En weet je nog dat je ons ook kunt bereiken via archieff@heemkundeborne.nl?

**EN ONZE LIEVE MOEDER, GROOT.
OVERGROOT. EN BEDOVERGROOTMOEDER**